

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВІСНИК
АГРАРНОЇ НАУКИ ПРИЧОРНОМОР'Я
Науковий журнал

Виходить 4 рази на рік
Видається з березня 1997 р.

Випуск 3 (91) 2016

Миколаїв
2016

Засновник і видавець: Миколаївський національний аграрний університет.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №19669-9469ПР від 11.01.2013 р.

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказами Міністерства освіти і науки України від 13.07.2015 р. №747 та від 16.05.2016 №515.

Головний редактор: В.С. Шибанін, д.т.н., проф., чл.-кор. НААН

Заступники головного редактора:

І.І. Червен, д.е.н, проф.

І.П. Атаманюк, д.т.н., доц.

В.П. Клочан, к.е.н., доц.

М.І. Гиль, д.с.-г.н., проф.

В.В. Гамаюнова, д.с.-г.н., проф.

Відповідальний секретар: Н.В. Потривасєва, д.е.н., проф.

Члени редакційної колегії:

Економічні науки: О.В. Шибаніна, д.е.н., проф.; Н.М. Сіренко, д.е.н., проф.; О.І. Котикова, д.е.н., проф.; Джулія Олбрайт, PhD, проф. (США); І.В. Гончаренко, д.е.н., проф.; О.М. Вишневська, д.е.н., проф.; А.В. Ключник, д.е.н., проф.; О.Є. Новіков, д.е.н., доц.; О.Д. Гудзинський, д.е.н., проф.; О.Ю. Єрмаков, д.е.н., проф.; В.М. Яценко, д.е.н., проф.; М.П. Сахацький, д.е.н., проф.; Р. Шаундерер, Dr.sc.Agr. (Німеччина)

Технічні науки: Б.І. Бутаков, д.т.н., проф.; К.В. Дубовенко, д.т.н., проф.; В.І. Гавриш, д.е.н., проф.; В.Д. Будак, д.т.н., проф.; С.І. Пастушенко, д.т.н., проф.; А.А. Ставинський, д.т.н., проф.; А.С. Добишев, д.т.н., проф. (Республіка Білорусь).

Сільськогосподарські науки: В.С. Топіха, д.с.-г.н., проф.; Т.В. Підпала, д.с.-г.н., проф.; Л.С. Патрєва, д.с.-г.н., проф.; В.П. Рибалко, д.с.-г.н., проф., академік НААН України; І.Ю. Горбатенко, д.б.н., проф.; І.М. Рожков, д.б.н., проф.; І.П. Шейко, д.с.-г.н., професор, академік НАН Республіки Білорусь (Республіка Білорусь); С.Г. Чорний, д.с.-г.н., проф.; М.О. Самойленко, д.с.-г.н., проф.; Л.К. Антипова, д.с.-г.н., проф.; В.І. Січкарь, д.б.н., проф.; А.О. Лимар, д.с.-г.н., проф.; В.Я. Щербаков, д.с.-г.н., проф.; Г.П. Морару, д.с.-г.н. (Молдова)

Рекомендовано до друку вченою радою Миколаївського національного аграрного університету. Протокол № 11 від 23.06.2016 р.

Посилання на видання обов'язкові.

Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

Адреса редакції, видавця та виготовлювача:

54020, Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9,

Миколаївський національний аграрний університет,

тел. 0 (512) 58-05-95, <http://visnyk.mnau.edu.ua>, e-mail: visnyk@mnau.edu.ua

© Миколаївський національний аграрний університет, 2016

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЗЕМЕЛЬ ТА СТВОРЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГЕОІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ КАДАСТРУ НЕРУХОМОСТІ

Ю. О. Кірічек, доктор технічних наук, професор

В. О. Гряник, старший викладач

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

Наведено аналіз стану сучасного муніципального геоінформаційного забезпечення діяльності територіальних громад в Україні. Запропоновано першочергові заходи його розбудови на основі існуючих технічних матеріалів та нової бази даних, створеної із застосуванням сучасних технологій. Геоінформаційні системи вкрай необхідні для вирішення нагальних задач як при проведенні адміністративно-територіальної реформи в Україні, так і при об'єднанні територіальних громад.

Ключевые слова: геоінформаційні системи, управління земельними ресурсами та нерухомим майном, застосування ГІС, бази даних, аналіз інформації, статистична звітність.

Постановка проблеми. Своєчасне отримання достовірних та актуальних даних для прийняття управлінських рішень є фундаментом для раціональної та ефективною державної політики в сфері управління земельними ресурсами та взагалі нерухомим майном. Державою створено велику кількість спеціалізованих установ та підприємств, які є розробниками або носіями певної інформації щодо земельних ресурсів, причому більшість таких баз даних не уніфіковані, не мають зв'язку між собою, не прив'язані до суб'єктів та об'єктів земельних відносин, зберігаються на паперових носіях і недоступні ні широкому загалу, ні, навіть, для фахівців, які мають таку потребу. На підставі аналізу стану сучасного муніципального геоінформаційного забезпечення діяльності територіальних громад в Україні, слід запропонувати першочергові заходи розбудови системи на основі існуючих технічних матеріалів та нової бази даних, створеної із застосуванням сучасних технологій. Такі геоінформаційні системи є тим більш актуальними в умовах проведення адміністративно-територіальної реформи в Укра-

© Кірічек Ю.О. Гряник В.О., 2016

їні і придатні до застосування при об'єднанні територіальних громад.

Аналіз актуальних досліджень. Земля, як об'єкт ринкових відносин, займає унікальне положення у суспільстві та у системі підприємницької діяльності тому, що вона, незмінна за місцеположенням, незамінна іншими засобами виробництва, просторово обмежена та є цінним активом з потенціалом зростання вартості. У ринкових умовах земля – це товар, кількісно обмежений природний ресурс, необхідний як для реалізації майже любого бізнесу, так і для життєдіяльності людини. Вартість земельних ділянок за роки незалежності України стрімко зростала та досягла свого максимуму у 2007-2008 рр. (вартість однієї «сотки» могла скласти більше 50 000 доларів США – в центрах міст обласного значення або рекреаційних зонах). Саме тому земля стала об'єктом зловживань та шахрайства. Це стосується сфери розпорядження державними та комунальними землями, погодження проектної документації, реєстрації земельних ділянок та прав на них. Сприяло цьому процесу відсутність прозорих, доступних для громадськості баз даних, ефективної системи державної реєстрації та оподаткування.

Мета статті. На підставі аналізу інформаційного забезпечення моніторингу земель та об'єктів нерухомого майна визначити першочергові задачі для створення територіальних геоінформаційних систем кадастру.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить статистична звітність правоохоронних органів, найбільш корумпованими у сфері землевпорядкування та кадастру є такі процедури:

- вчинення дій, пов'язаних із безоплатною приватизацією земельних ділянок та наданням у користування (власність) без проведення земельних торгів;

- отримання фізичними та юридичними особами дозволів на розроблення відповідної документації із землеустрою. Порядок передбачено Земельним кодексом України (повноваження щодо розпорядження землями ст. 122, порядок ст.118, ст.123 вичерпний перелік випадків надання земельних ділянок без проведення земельних торгів ст.134) [1];

- погодження спеціально уповноваженими органами документації із землеустрою (ст. 1861 ЗКУ) [1];

- внесення даних до АС ДЗК та отримання витягу про реєстрацію земельної ділянки (Закон України «Про Державний земельний кадастр», Постанова КМУ №1051 від 17.10.2012 року) [2];

- отримання рішення (розпорядження) спеціально уповноваженого органу державної влади або органу місцевого самоврядування про затвердження документації із землеустрою (у разі необхідності) та передачі земельної ділянки у власність/користування;

- реєстрація речових прав на нерухоме майно в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (Закон України «Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень», Постанова КМУ №868 від 10.10.2013 року [3].

Приватизація (надання у користування) може бути заблокована органами державної влади та місцевого самоврядування на будь-якому етапі, і заявник практично позбавлений ефективних засобів захисту свого права на приватизацію (оформлення права користування) земельної ділянки, проголошеного законом. Через численність стадій процедури будь-яке оскарження дій чи бездіяльності лише призводить до подальшого затягування та ускладнення процедури. Це є благодатним підґрунтям корупції і, за проголошеної політики боротьби з нею, один з першочергових заходів повинен бути направлений на вирішення ситуації у цій сфері.

З першого січня 2013 року змінами до Земельного кодексу України (Закону України від 06.09.2012 № 5245-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності») [4] проведено розмежування земель на землі державної та комунальної власності. Місцевим органам самоврядування передано повноваження щодо розпорядження землями переважно в межах населених пунктів (12,4 % території України), всі інші землі, крім земель приватної власності, визнані землями державної власності, повноваження щодо розпорядження цими землями передані органам виконавчої влади, зокрема роз-

порядження землями сільськогосподарського призначення державної власності (більше 6 млн га) передано Державному агентству земельних ресурсів України. На підставі статистичної звітності Держземагенства за 2013-2014 рр. (табл. 1) щодо розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності в Дніпропетровській області можна заключити, що за 20 місяців роботи тільки головним управлінням Держземагенства у Дніпропетровській області 7003 рази надано аргументовану відмову у наданні дозволу на розробку відповідної документації із землеустрою, або не затверджено таку документацію, що складає 78,7% заяв юридичних та фізичних осіб поданих за період з 01.01.2013 р. по 18.09.2014 р., в результаті чого 79 523,7298 га не передано у власність (користування).

Таблиця 1

Статистична звітність Держземагенства щодо розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності у Дніпропетровській області за 2013-2014 роки

Показники	Значення
Кількість зареєстрованих заяв, що надійшли від фізичних (юридичних осіб), шт.	8902
Площа земельної ділянки, тис. га	85,4
Відмовлено заяв, шт.	7003
Відмовлено (площа земельної ділянки), тис. га	79,5
Надано (площа земельної ділянки), тис. га	10,0
Питома вага наданих заяв на дозвіл/передачу, %	21,33
Питома вага наданої площі, %	11,7

Відповідно до ст. 154 Земельного кодексу України [1] цьому органу надано певні повноваження: «До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, належить:

а) внесення в установленому порядку пропозицій щодо розпорядження землями державної та комунальної власності, встановлення меж області, району, міста, району в місті, села і селища, регулювання земельних відносин;

в) організація проведення робіт, пов'язаних із реалізацією земельної реформи;

г) проведення відповідно до законодавства моніторингу земель та охорони земель;

г) ведення та адміністрування Державного земельного кадастру;

д) участь у державному регулюванні планування територій;

е) проведення державної експертизи землевпорядної документації;

є) здійснення заходів щодо вдосконалення порядку ведення обліку і підготовки звітності з регулювання земельних відносин, використання та охорони земель, формування екомережі;

є-1) розпорядження землями державної власності в межах, визначених цим Кодексом;

ж) вирішення інших питань, визначених законами України та покладених на нього актами Президента України.»

Але виникли щонайменше дві проблеми:

а) не ведеться роз'яснювальна робота щодо впровадження земельної реформи, – фізичні та юридичні особи не здатні написати заяву щодо надання дозволу та прикласти необхідний пакет документів, виконавці робіт із землеустрою виконують роботи у розріз із діючим законодавством та документація із землеустрою не відповідає вимогам чинного законодавства. Як висновок, – не ефективна робота;

б) створюються умови для того, щоб фізична або юридична особа, яка прагне оформити земельну ділянку у власність або у користування прийшла до уповноваженої особи і «вирішила питання», що має ознаки корупції.

Також слід зауважити, що у сучасних умовах місцеве населення, як правило, не має жодного впливу на рішення чиновників – розпорядників земель, які призначались на посади з Києва, а не обирались на місцевому рівні. Це стало причиною виникнення конфлікту інтересів територіальних громад та відомств, що розпоряджаються землями. Процес прийняття рішень щодо передачі (надання) земельних ділянок є надзвичайно непрозорим та позбавленим публічного контролю.

Мета діяльності таких органів за своєю суттю не завжди спрямована на вирішення проблем розвитку територій.

Окремою проблемою є те, що надходження від сплати земельного податку та орендної плати є суттєвою частиною бюджету органів місцевого самоврядування. Недоотримання плати за землю призводить до браку коштів місцевих бюджетів і, в свою чергу, до невиконання відповідних державних та регіональних програм.

За даними статистичної звітності Держземагенства (табл. 2) щодо розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності, головне управління Держземагенства у Дніпропетровській області є безперечним лідером у наданні аргументованих відмов в Україні. Аналіз існуючої ситуації свідчить про те, що навіть спеціально уповноважений Державний орган сьогодні не має діючого механізму управління одним із самих важливих природних ресурсів. Загальні статистичні дані по ефективності управління земельними ресурсами не ведуться майже в жодному органі місцевого самоврядування. При цьому слід окремо зауважити про те, що надходження від сплати за землю є суттєвою складовою доходної частини державного бюджету України (табл. 3).

Загальна площа земель Дніпропетровської області – 3197,3 тис.га, з них 664,2 тис. га – землі, які офіційно не надані у власність (користування), що складає 20,76% від загальної кількості земель Дніпропетровської області.

Надходження від сплати за землю упродовж січня-серпня 2014 року в Дніпропетровській області складають 1 270 663,7 тис. грн (18,17% від всіх надходжень). Тільки в місті Дніпропетровську поповнення бюджету від сплати за землю складає більше 670 млн грн/рік.

Статистична звітність Держземагенства щодо розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності

Адміністративно-територіальна одиниця	Кількість зареєстрованих заяв, що надійшли від фізичних (юридичних) осіб	Площа земельної ділянки, тис. га	Відмовлено		Надано дозвіл		
			осіб	площа земельної ділянки, тис.га	на площу земельної ділянки, тис.га	від загальної кількості заяв, %	на площу земельної ділянки, %
1	2	3	4	5	6	7	8
АР Крим	1119	21,3	496	13,8	7,5	*	*
Вінницька	13976	95,6	5264	34,5	61,1	62,3%	63,9%
Волинська	1459	9,2	103	0,2	9,0	92,9%	97,8%
Дніпропетровська	7860	78,6	6103	61,6	17,0	22,4%	21,7%
Донецька	3164	38,8	2339	29,7	9,0	26,1%	23,3%
Житомирська	6962	70,6	2861	42,5	28,0	58,9%	39,7%
Закарпатська	3768	13,4	981	5,8	7,6	74,0%	56,8%
Запорізька	3511	29,8	2207	17,1	12,6	37,1%	42,4%
Ів.-Франківська	1705	19,0	461	8,1	10,8	73,0%	57,0%
Київська	16466	32,2	7398	12,3	19,9	55,1%	61,8%
Кіровоградська	9466	84,3	6893	57,4	26,9	27,2%	31,9%
Луганська	760	22,0	51	1,0	21,0	93,3%	95,3%
Львівська	6411	25,4	2801	17,9	7,5	56,3%	29,7%
Миколаївська	5408	139,6	2686	36,4	103,2	50,3%	73,9%
Одеська	5645	30,4	4366	25,3	5,0	22,7%	16,6%

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8
Полтавська	6378	83,3	3844	54,3	29,0	39,7%	34,8%
Рівненська	4639	12,8	1916	6,6	6,2	58,7%	48,1%
Сумська	7953	96,6	4784	63,8	32,7	39,8%	33,9%
Тернопільська	3131	20,4	1053	10,8	9,6	66,4%	47,2%
Харківська	8602	58,8	6448	47,4	11,4	25,0%	19,4%
Херсонська	6803	64,8	2598	33,8	31,0	61,8%	47,9%
Хмельницька	17277	163,5	7107	99,1	64,4	58,9%	39,4%
Черкаська	5525	57,6	1469	24,2	33,4	73,4%	58,0%
Чернівецька	1732	2,8	858	1,6	1,1	50,5%	41,3%
Чернігівська	5738	84,4	1511	18,5	65,8	73,7%	78,1%
м. Севастополь	289	0,04	81	0,02	0,02	72,0%	56,2%
м. Київ	2	0,05	-	-	-	-	-
Всього по Україні	155749	1355,29	76679	723,72	630,72	-	-

*тимчасово окуповані території

Надходження до бюджету України

Показники	План на 2014 рік з урахуванням внесених змін (місцеві ради), млн грн	Виконано за січень-серпень 2014 р., млн грн	Виконано за 2013 рік, млн грн	Виконано за 2012 рік, млн грн
Податкові надходження	88591,00	51434,10	82359,10	78726,50
Плата за землю	15444,50	8246,70	12802,90	12581,70
Земельний податок з юридичних осіб	3025,00	1872,80	2950,00	3211,00
Орендна плата з юридичних осіб	10794,30	5293,70	8232,30	7816,90
Земельний податок з фізичних осіб	411,50	295,80	416,10	403,40
Реструктурована сума заборгованості плати за землю	5,80	0,00	0,00	0,00
Орендна плата з фізичних осіб	1207,90	784,30	1204,50	1150,40
Відсоток	17,43%	16,03%	15,55%	15,98%

Таким чином, недоотримання бюджетом сплати за землею тільки в Дніпропетровській області складає не менше 180000 тис. грн на рік. Причини цього вірогідно полягають в наступному.

1. Складна, тривала і непрозора процедура оформлення права користування або набуття права власності на земельні ділянки.

2. Строк вчинення дій, пов'язаних із пролонгацією договірних відносин або їх розірванням, внесенням змін до існуючих договорів (у розрізі сплати за землею, визначення представника Держави), може затягуватися на довгий період та є однією з основних причин несплати або сплати не в повному обсязі за землею.

3. Не внесено відповідні зміни до договорів оренди щодо мінімальної ставки орендної плати за землею (3% від нормативної грошової оцінки).

4. Застарілість методичної бази розрахунку нормативної грошової оцінки земель, яка не відповідає сучасності та не відображає реальну цінність земель.

5. Не внесено зміни до діючих договорів оренди на підставі виконаної в 2012 році нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.

6. Відбувся перехід права власності на нерухоме майно, попередній власник вже не сплачує за користування землею, новий – ще не сплачує.

7. Підприємства, що мали право користування землею на підставі Державного акту на право постійного користування землею, через різні причини, це право втратили, але не поспішають оформлювати договори оренди земельних ділянок. В результаті сплата за користування землею менша, ніж встановлено Законом, як мінімум в 3 рази.

8. Договори оренди земельних ділянок, термін яких скінчився, продовжують діяти, земельні ділянки не повернуто власнику, зміни щодо поновлення або приведення цих договорів до чинного законодавства не проведено.

9. Договори оренди земельних ділянок укладено, але не зареєстровано.

10. Суттєва частина існуючих договорів укладена для проектування, будівництва та обслуговування різноманітних об'єктів. В період проектування, будівництва користувач користується пільгами щодо плати за землю в розмірі 50%, причому тривалий час не вчиняє жодних дій щодо використання цієї землі. В цей же час намагається вчинити дії щодо «перепродажу» права користування ділянкою або її частини третім особам.

11. Площі сільськогосподарських підприємств, які вони декларують для сплати фіксованого сільськогосподарського податку, не завжди збігаються із укладеними належним чином договорами оренди земельних часток (паїв), які перебувають у власності фізичних осіб.

12. Відсутній контроль ефективності використання сільськогосподарських земель.

13. Земельні частки (паї) використовуються агропідприємствами без оформлення права користування.

14. Відсутні генеральні плани, плани зонування території, детальні плани, схеми планування території.

15. Інформація про розвиток інфраструктури, її поточні характеристики не є публічними та консолідованими, що унеможливає прийняття своєчасних управлінських рішень щодо розвитку територій.

16. Компанії, що постачають енергоносії, користуються землею без відповідного оформлення документів на неї.

17. Більшість земель транспортної інфраструктури не оформлена належним чином.

18. Не здійснюється необхідні заходи, пов'язані із наданням у користування (власність) земельних ділянок із проведенням земельних торгів, майже не проводяться роботи щодо підготовки лотів земельних торгів органами місцевого самоврядування.

19. Відсутній інформаційний ресурс, спрямований на залучення інвестицій та створення робочих місць.

20. На обласному рівні не ведуться в повному обсязі роботи щодо контролю за виконанням управлінських рішень органами місцевого самоврядування щодо розпорядження

землями комунальної власності та відповідної консолідованої статистичної звітності.

21. Існує брак коштів та відсутня необхідна кількість кваліфікованих спеціалістів в органах місцевого самоврядування, що приводить до того, що земельні спори щодо самовільного зайняття земельних ділянок, сплати за землю відповідно до діючого законодавства та інші затягуються або не мають відповідного вирішення взагалі.

22. Відсутня автоматизована система контролю прийняття органами державної влади та місцевого самоврядування управлінських рішень щодо розпорядження землями державної та комунальної власності та погодження містобудівної та землепорядної документації.

Цей перелік не є остаточним. Процес прийняття рішень щодо передачі (надання) земельних ділянок є надзвичайно непрозорим та позбавленим публічного контролю. Таким чином, виникає нагальна потреба у застосуванні сучасних інформаційних технологій, які здатні виконувати відповідну роль у розвитку територіальних громад:

- надавати змогу своєчасно отримувати актуальну та достовірну інформацію, яка необхідна для прийняття управлінських рішень та прогнозування соціально-економічних процесів;

- проведення моніторингу земель;

- оптимізувати внутрішній документообіг;

- служити інструментом контролю виконання управлінських рішень;

- формувати звітність.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Для досягнення поставленої мети слід створити територіальні геоінформаційні системи, основними завданнями яких буде:

- створення кожним державним органом та спеціалізованим підприємством уніфікованих баз даних щодо об'єктів та суб'єктів земельних відносин;

- аналітичне опрацювання інформації, що надходить із різних джерел, та формування звітності, необхідної для при-

йняття управлінських рішень органами державної влади та місцевого самоврядування;

- мінімізація безпосереднього контакту фізичних та юридичних осіб з органами державної влади та місцевого самоврядування, поступовий перехід на електронний документообіг;

- відображення всієї необхідної інформації щодо можливості використання, створення або реконструкції об'єктів нерухомого майна;

- надання максимальної кількості адміністративних послуг в режимі реального часу;

- накопичення інформації про кількість виконаних проєктів виконавцями землевпорядних, геодезичних та проєктних робіт;

- забезпечення публічності інформації щодо соціально-економічних процесів, пов'язаних із використанням права володіння або користування нерухомим майном;

- публічний контроль виконання управлінських рішень та динаміки покращення інвестиційного клімату

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України : за станом на 01 березня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України . – Офіц. вид. – К., 2002. – № 3-4. – ст.27 – (Бібліотека офіційних видань). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

2. Про Державний земельний кадастр : Закон України за станом на 01 березня 2016р. // Відомості Верховної Ради України . – Офіц. вид. – К., 2012. – № 8. – ст.61 – (Бібліотека офіційних видань). – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.

3. Про державну реєстрацію прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України за станом на 01 січня 2016 р. // Відомості Верховної Ради України . – Офіц. вид. – К., 2004. – №51. – ст.553 – (Бібліотека офіційних видань). – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.

4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності : Закону України від 06.09.2012 № 5245-VI за станом на 16 червня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України . – Офіц. вид. – К., 2013. – №36. – ст.472 – (Бібліотека офіційних видань). – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5245-17>

Ю. А. Киричек, В. А. Гряник. **Информационное обеспечение мониторинга земель и создание территориальных геоинформационных систем кадастра недвижимости.**

Приведен анализ состояния современного муниципального геоинформационного обеспечения деятельности территориальных общин в Украине. Предложены первоочередные меры по его развитию на основе существующих технических материалов и новой базы данных, созданной с применением современных технологий. Геоинформационные системы крайне необходимы для решения насущных задач, как при проведении административно-территориальной реформы в Украине, так и при объединении территориальных общин.

Ключові слова: геоинформационные системы, управление земельными ресурсами и недвижимым имуществом, применение ГИС, базы данных, анализ информации, статистическая отчетность.

Y. Kirichek, V. Granik. **Information support of lands monitoring and the creation of territorial geoinformation systems of real estate cadastre.**

We analysed the municipal geoinformation state support of activities of the territorial communities in Ukraine. Prime ways of its development on the basis of the existing technical materials and the new database is created with application of modern technologies are offered.

Key words: geographic information systems, land administration and immovable property, application of GIS, databases, data analysis, statistical reporting.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

- О. М. Вишневська, Н. В. Бобровська.** Адаптаційний підхід у гарантуванні екологічної безпеки держави 3
- Н. М. Сіренко, А. В. Бурковська, Т. І. Лункіна.** Соціальна відповідальність ведення бізнесу в Україні..... 13
- В. І. Криленко.** Регіональні аспекти інноваційної політики розвитку аграрного сектора 20
- І. В. Белоус.** Перспективи розвитку виноградарства і виноробства Миколаївської області України 26
- В. П. Рибачук.** Загальнодержавний та регіональний вимір ефективності аграрного виробництва України..... 38

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

- В. В. Гамаюнова, В. І. Шевель.** Формування врожайності та якості зерна сортів проса залежно від строку сівби та фону живлення в умовах Півдня України 50
- Л. К. Антипова.** Облистяність – важливий показник якості корму сортозразків люцерни..... 62
- В. Ф. Дворецький, Т. В. Глушко.** Формування продуктивності пшениці ярої під впливом сучасних ристрегулюючих речовин на Півдні України 69
- В. П. Миколайко.** Фотосинтетичний потенціал та інтенсивність квіткоутворення цикорію коренеплідного на насіння залежно від агротехнологічних прийомів його вирощування..... 79
- Ю. І. Івасюк.** Продуктивність посівів сої за роздільного та інтегрованого застосування мікробіологічного препарату, регулятора росту рослин і гербіциду 89
- М. О. Бойко.** Вплив густоти посіву та строків сівби на продуктивність гібридів сорго зернового в умовах Півдня України 96
- Л. В. Постоленко.** Ріст та розвиток смородини чорної залежно від використання мульчування та зрошення 104

А. М. Лихочвор. Вплив добрив на формування продуктивності рижію	116
Л. С. Патрєва. Перспективи міжнародного співробітництва України у сфері безпечності та якості харчових продуктів	124
І. Б. Баньковська. Аналіз якості туш і м'яса свиней різних комерційних генотипів	135

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

L. Vakhonina. Interaction of harmonic waves with a thin elastic circular inclusion under conditions of smooth contact	145
А. А. Ставинский, О. О. Пальчиков, О. О. Плахтырь. Распределение индукции в рабочем зазоре аксиального асинхронного двигателя	159
D. Marchenko. Tribological research on the process of wear of a friction pair «cable block – rope» considering rolling slippage .	169
Ю. О. Кірічек, В. О. Гряник. Інформаційне забезпечення моніторингу земель та створення територіальних геоінформаційних систем кадастру нерухомості	180
А. П. Галєєва, В. А. Грубань. Обґрунтування параметрів технологічного модуля для збирання кукурудзи на зерно ..	194
Н. А. Доценко. Особливості класифікації системи управління якістю підприємств з урахуванням вимог міжнародних стандартів	202